

Kontrollpliktig utstyr for arbeid i elektriske anlegg - instruks

1. Hensikt og omfang

Denne instruksen er forankret i STY-605669 Elsikkerhet i Bane NOR- prosedyre.

Instruksen gjelder for kontroll av beskyttelsesutstyr, med beskyttelsesutstyr menes betjeningsstenger, spenningstester/måleinstrument og indikator, jordingsapparat m. jordingslisser inkl. forbikoblingsledning, isolert verktøy, hydraulisk kapp- og pressutstyr, samt sikkerhetskabelkutter/skyteapparat.

2. Beskrivelse

Instruksen skal sørge for at kontroll av beskyttelsesutstyr blir gjennomført iht. leverandørens spesifikasjoner, slik at skadet og/eller gammelt beskyttelsesutstyr ikke blir brukt og elsikkerheten blir ivaretatt iht. forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (FSE).

2.1. Ansvar og myndighet

Bruker er ansvarlig for å benytte beskyttelsesutstyr som har gjennomgått kontroll, og skal sjekke at beskyttelsesutstyret er merket med dato for sist kontroll.

Bruker skal også kontrollere beskyttelsesutstyret før bruk, for å sjekke etter feil/skader.

Betjeningsstenger, jordingsapparat og spenningsprøvere tilhørende Bane NOR skal være registrert i Maximo (Banedata), og registeret skal oppdateres ved endringer eller kontroller på utstyret.

Utstysleverandørens vedlikeholdsprogram følges.

2.2. Kontroll/kalibrering av utstyr

Interne som kontrollerer/kalibrerer beskyttelsesutstyr, skal være godkjent til dette iht. leverandørens spesifikasjoner og kompetanse/sertifisering skal være arkivert i DRIV.

Dersom leverandørens spesifikasjoner krever sertifiserte kontrollører/verksteder, skal dette benyttes.

2.3. Generelle kontrollpunkter

Beskyttelsesutstyr skal kontrolleres iht. leverandørens anvisning, minst hver 12. måned.

Bruker skal inspisere utstyr før bruk og sørge for renhold av utstyret. Renhold skal gjennomføres ved bruk av mild såpe og vann, ikke kjemikalier/ vaskemidler. Generelle kontrollpunkter:

- utstyret kontrolleres før og etter bruk for å sikre at det fungerer som forutsatt
- at utstyret er oppbevart tørt og at det er rent
- at utstyret er fri for riper, sprekker, sår eller andre skader i isolasjon
- at utstyret er fri for korrosjons- og/eller solskader og at det oppbevares sikkert
- at utstyret er tydelig merket, og at merking er lesbar (merking skal angi dato for sist kontroll)
- at utstyr som har vært utsatt for kortslutning/brann/lysbue er fjernet og kassert

2.3.1. Betjeningsstenger

Betjeningsstenger skal kontrolleres og sikres at ikke har skader på markeringsring, skrubeslag/bajonettthoder og regnskjerm (dersom dette er montert).

Dette gjelder også stenger som brukes ved isstøting for å fjerne isdannelse.

2.3.2. Spenningstester/måleinstrument og indikator

Spenningstester/måleinstrument og indikator skal ha tilgjengelig brukanvisning på norsk, og skal funksjonstestens før og etter bruk.

2.3.3. Jordingsapparat m. jordingslisser inkl. forbikoblingsledning

Jordingsapparat skal være opphengt og behandles med forsiktighet.

Det skal kontrolleres at spindel/mutter med gjenger, går lett og kan justeres uten bruk av verktøy og at eventuelle muttervinger er hele. Overgang fra lisse til innfesting (kabelsko) må kontrolleres for skader og trådbrudd, samt sikre at kontaktpress har god kontakt.

Tillegg merking:

- Faseklemmer skal være merket med tydelig og varig merking med fabrikknavn/merke, typebetegnelse og maks lissetversnitt (eventuelt ledertversnitt de er godkjent for)
- Jordfesteklemmer og jordingslisser som inngår i kortslutningskretsen skal være merket tilsvarende som faseklemmer
- Jordingslisser skal være merket med Cu-tverrsnitt, merkekorttidsstrøm og angivelse av hvilke objekter jordingsapparatets faseklemmer er godkjent festet på
- Merking av jordingsapparat er plassert ca. 1 meter fra skinnefotklemme og skal være lesbar fra bakkenivå dersom den er i bruk ved inspeksjon

2.3.4. Isolert verktøy

Med isolert verktøy menes utstyr som er full- eller håndtaksisolert, og som er godkjent for arbeid under spenning (AUS). Beskyttelsesutstyr av denne typen skal være merket og godkjent iht. NEK EN60900, beskyttelsesutstyr uten merking skal ikke benyttes og skal kasseres/fjernes.

Følgende må i tillegg kontrolleres:

- Avdekkingsmatter skal være fleksible, rene og uten skader (samt uten solskader)
- Alt utstyr skal være merket med spenningsnivå og om det kan brukes ved AUS

Minimums innhold i en AUS-koffert skal være:

- Grunnleggende håndverktøy

- Avdekkingsmatter og klyper for å feste mattene
- Isolerhansker med innvendig hanske og utvendig beskyttelseshanske

2.3.5. Hydraulisk kapp- og pressutstyr inkl. sikkerhetskabelkutter/skyteapparat

Beskyttelsesutstyr av denne typen skal kontrolleres av utstyrsleverandør minimum hvert 5 år, oftere ved behov. Bruksanvisning skal være tilgjengelig, skadet/skittent og/eller slitt utstyr skal ikke benyttes.

Følgende må i tillegg kontrolleres:

- Slitasje på presshoder/kontaktflater
- Oljenivå (ved lukkede systemer)

2.4. Referanser og henvisninger

Dokument tittel	Ref.
Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (FSE)	FOR-2006-04-28-458
Elsikkerhet i Bane NOR - prosedyre	STY-605669

3. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
002	16.04.2026	Tilpasset ekstern deling - ingen endringer i krav.